

Konferencja Jubileuszowa
Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
17-18 października 2020 r.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

- ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO?

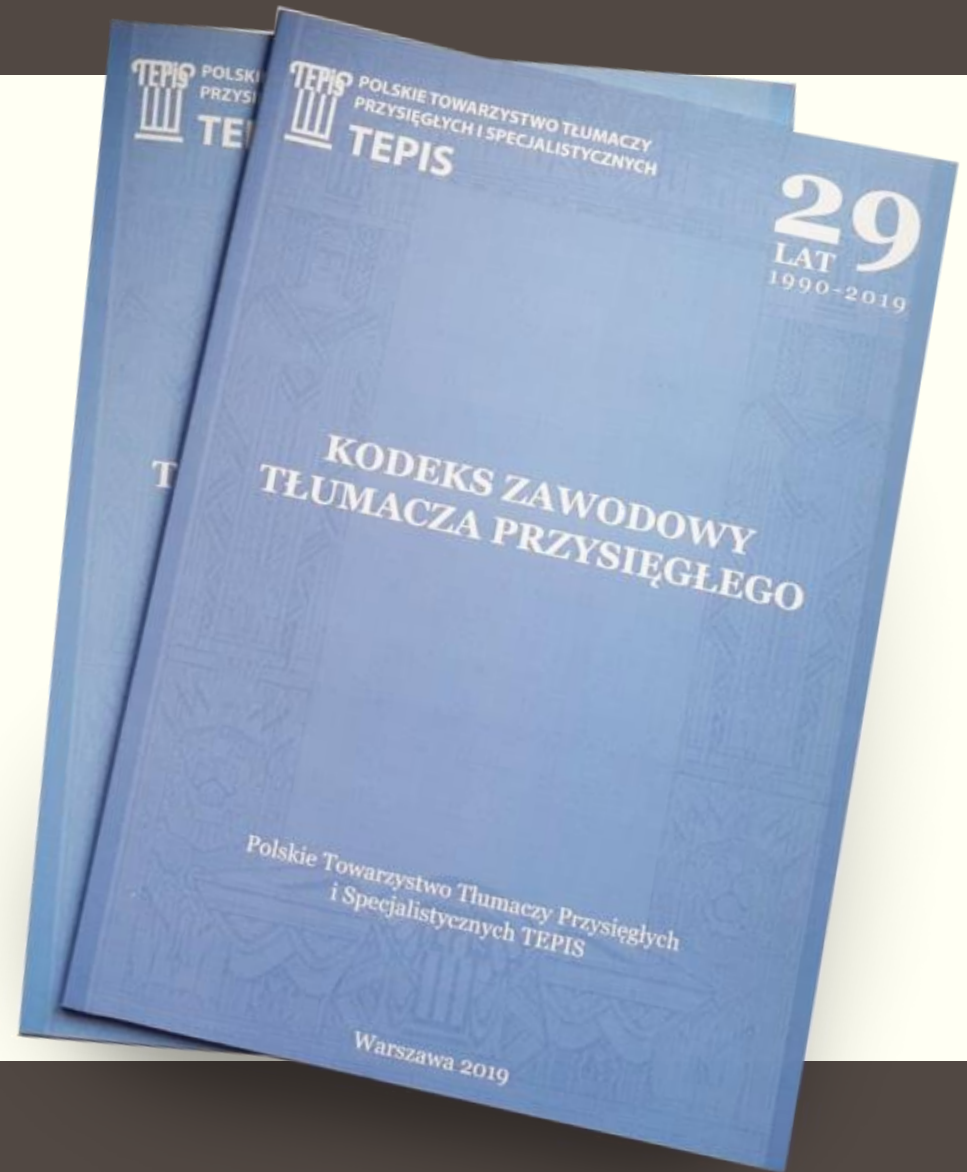
Joanna Miler-Cassino

ŹRÓDŁA

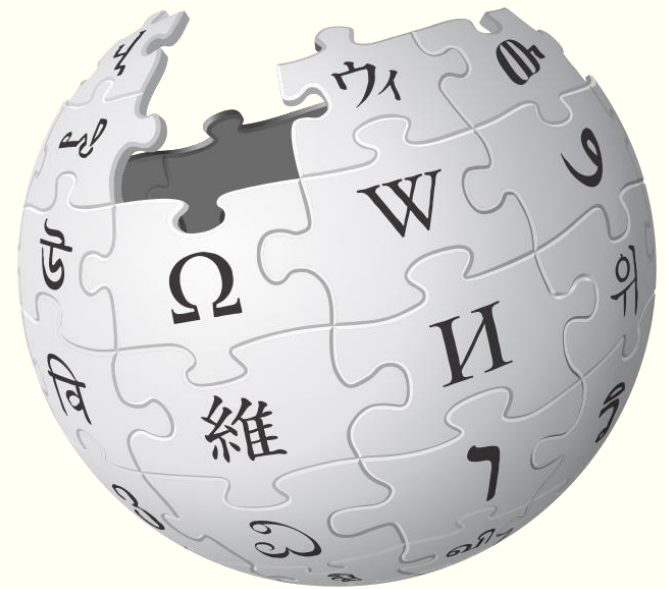
§ 1. Godność tłumacza przysięgłego

1. Tłumacz przysięgły czyni wszystko, aby swoją postawą etyczną i profesjonalizmem sprostać wymaganiom, które społeczeństwo stawia przed **osobą zaufania publicznego**.

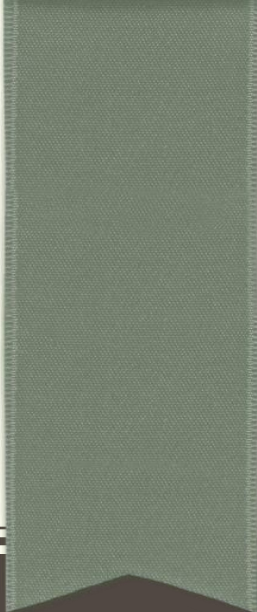

ŹRÓDŁA

Zawód zaufania publicznego – każdy zawód lub grupa zawodów, dla którego(ej) w drodze ustawy utworzono samorządy zawodowe, o których, jako posiadających właśnie taką, a nie inną nazwę, stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zawód zaufania publicznego można także tą samą drogą zlikwidować.

WIKIPEDIA

PYTANIE

Czy tłumacz przysięgły
jest zatem
zawodem zaufania publicznego?

ZAWODY ZAUFANIA PUBLICZNEGO

PIEŁĘGNIARKI
I POŁOŻNE

ARCHITEKCI

RADCY PRAWNI

LEKARZE

DORADCY
PODATKOWI

PSYCHOŁODZY

NOTARIUSZE

FIZJOTERAPEUCI

ADWOKACI

KURATORZY
SĄDOWI

FARMACEUCI

RZECZNICY
PATENTOWI

DIAGNOŚCI
LABORATORYJNI

BIEGLI
REWIDENCI

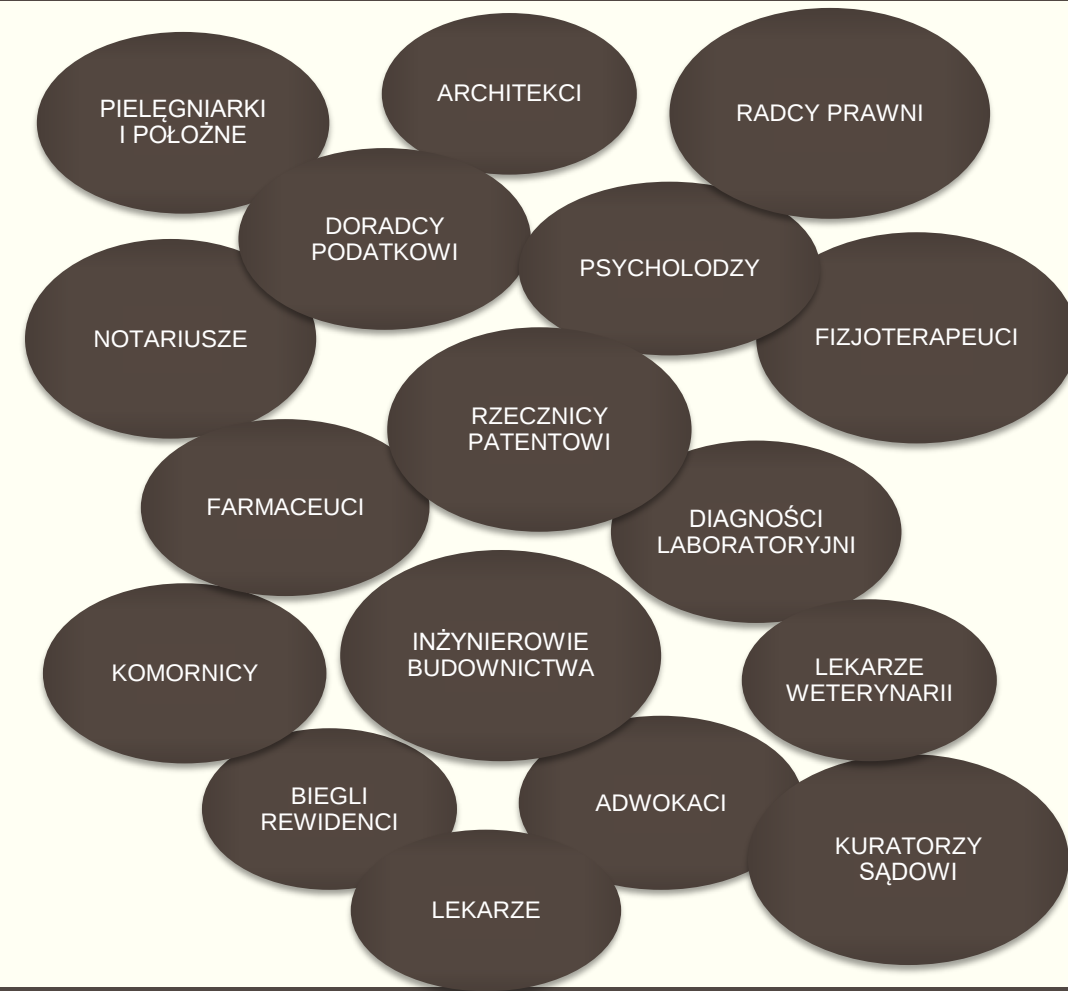
KOMORNICY

INŻYNIEROWIE
BUDOWNICTWA

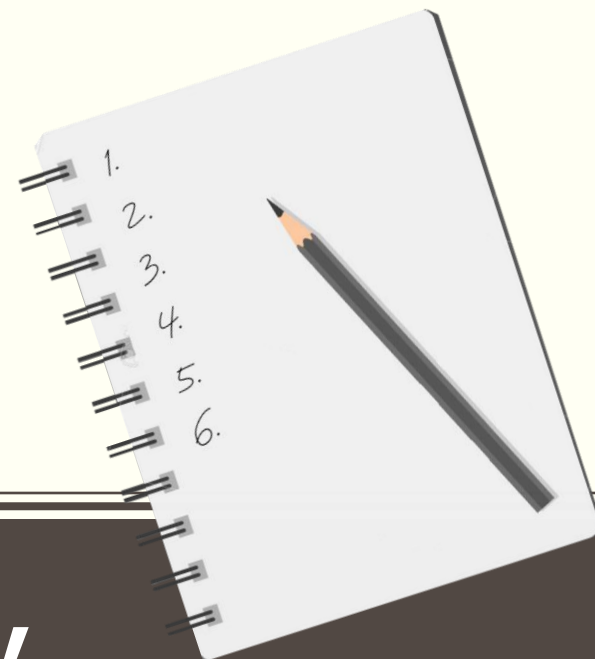
LEKARZE
WETERYNARII

ZAWODY ZAUFANIA PUBLICZNEGO

- Co mają wspólnego ze sobą te zawody?
- Co sprawia, że zawody te są zawodami zaufania publicznego?
- Jak kwalifikuje się dany zawód do grupy zawodów zaufania publicznego?
- Jaki to ma związek z samorządem zawodowym?
- **Jakie cechy stanowią o przynależności do zawodu zaufania publicznego?**

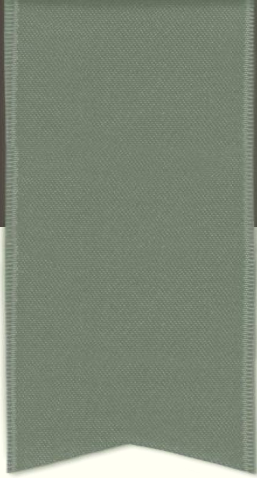

ZADANIE

**Jakie wspólne cechy
mają zawody
zaufania publicznego?**

ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

1

KONSTYTUCJA
RP

2

DEFINICJA
LEGALNA

3

ORZECZNICTWO

4

DOKTRYNA

ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

1

ART. 17 UST. 1 KONSTYTUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

„W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”.

BRAK DEFINICJI LEGALNEJ ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

- Wyrok SK 20/00 z dnia 7 maja 2002 r.
- Wyrok P 21/02 z dnia 18 lutego 2004 r.
- Wyrok K 41/05 z dnia 2 lipca 2007 r.
- Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.

Wyrok SK 20/00 z 7 maja 2002 r.

„Zawód zaufania publicznego” to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja)”.

(Powołanie na doktrynę: P. Sarnecki: Pojęcie zawodu zaufania publicznego (art. 17 ust. 1 Konstytucji) na przykładzie adwokatury, w: L. Garlicki (red.), Konstytucja-Wybory-Parlament. Studia ofiarowane Zdzisławowi Jaroszowi, Warszawa 2000.)

Wyrok P 21/02 z dnia 18 lutego 2004 r.

Na „zaufanie publiczne” składa się szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się *„przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej oraz wiara w przestrzeganie wartości istotnych dla profilu danego zawodu”*.

Wyrok K 41/05 z dnia 2 lipca 2007 r.

- TK nawiązał do wcześniejszych orzeczeń
- Sformułował bardziej obszerny opis zawodu zaufania publicznego

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.

Na podstawie dotychczasowego orzecznictwa i poglądów wyrażonych w doktrynie TK ustalił kompleksowy zestaw kryteriów kwalifikowania poszczególnych zawodów jako zawodów zaufania publicznego → **6 KRYTERIÓW**

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.
6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 1:

KONIECZNOŚĆ ZAPEWNIENIA PRAWDŁOWEGO I ZGODNEGO
Z INTERESEM PUBLICZNYM WYKONYWANIA ZAWODU
ZE WZGLĘDU NA ZNACZENIE, JAKIE DANA DZIEDZINA AKTYWNOŚCI
ZAWODOWEJ MA W SPOŁECZEŃSTWIE

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.

6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 2:

UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ I WCHODZENIE PRZEZ PRZEDSTAWICIELI
OMAWIANYCH ZAWODÓW W KONTAKTY Z OSOBAMI FIZYCZNYMI
W RAZIE WYSTĄPIENIA POTENCJALNEGO LUB REALNEGO ZAGROŻENIA
DÓBR O SZCZEGÓLNYM CHARAKTERZE (NP. ŻYCIA, ZDROWIA,
WOLNOŚCI, GODNOŚCI, DOBREGO IMIENIA)

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.

6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 3:

STARANNOŚĆ I DBAŁOŚĆ PRZEDSTAWICIELI OMAWIANYCH ZAWODÓW O
INTERESY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ICH USŁUG, TROSKA O ICH
OSOBISTE POTRZEBY, A TAKŻE ZAPEWNIENIE OCHRONY
GWARANTOWANYCH PRZEZ KONSTYTUCJĘ PRAW PODMIOTOWYCH
JEDNOSTEK

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.

6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 4:

WYMAGANIE SZCZEGÓLNYCH KWALIFIKACJI DO WYKONYWANIA
OMAWIANYCH ZAWODÓW, OBEJMUJĄCYCH NIE TYLKO ODPOWIEDNIE,
FORMALNE WYKSZTAŁCENIE, ALE TAKŻE NABYTE DOŚWIADCZENIE ORAZ
DAWANIE RĘKOJMI NALEŻYTEGO I ZGODNEGO Z INTERESEM PUBLICZNYM
WYKONYWANIA ZAWODU, Z UWZGLĘDNIENIEM SZCZEGÓLNYCH NORM
DEONTOLOGII ZAWODOWEJ

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.
6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 5:

POZYSKIWANIE INFORMACJI OSOBISTYCH I DOTYCZĄCYCH ŻYCIA PRYWATNEGO OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG PRZEDSTAWICIELI ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO; INFORMACJE TE STANOWIĄ TAJEMNICĘ ZAWODOWĄ, A ZWOLNIENIE Z NIEJ MOŻE NASTĄPIĆ NA ZASADACH OKREŚLONYCH W PRZEPISACH USTAWY Z DNIA 6 CZERWCA 1997 R. – KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

Wyrok K 19/14 z 24 marca 2015 r.
6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

KRYTERIUM 6:
WZGLĘDNA SAMODZIELNOŚĆ WYKONYWANIA ZAWODU

6 KRYTERIÓW ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO

1

PRAWDŁOWE I ZGODNE Z INTERESEM PUBLICZNYM WYKONYWANIE ZAWODU, W TYM PIECZA NAD NALEŻYTYM WYKONYWANIEM ZAWODU I SZCZEGÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB WYKONUJĄCYCH ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

2

UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ NA RZECZ OSÓB FIZYCZNYCH W RAZIE WYSTĄPIENIA POTENCJALNEGO LUB REALNEGO ZAGROŻENIA DÓBR O SZCZEGÓLNYM CHARAKTERZE

3

STARANNOŚĆ I DBAŁOŚĆ PRZEDSTAWICIELI OMAWIANYCH ZAWODÓW O INTERESY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ICH USŁUG ORAZ ZAPEWNIENIE OCHRONY GWARANTOWANYCH PRZEZ KONSTYTUCJĘ PRAW PODMIOTOWYCH JEDNOSTEK

4

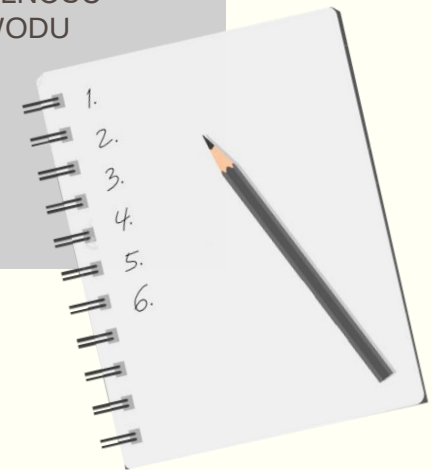
SZCZEGÓLNE KWALIFIKACJE NIEZBĘDNE DO WYKONYWANIA ZAWODU, W TYM FORMALNE WYKSZTAŁCENIE I DOŚWIADCZENIE, RĘKOJMIA NALEŻYTEGO I ZGODNEGO Z INTERESEM PUBLICZNYM WYKONYWANIA ZAWODU, PRZESTRZEGANIE NORM DEONTOLOGII ZAWODOWEJ

5

POZYSKIWANIE INFORMACJI OSOBISTYCH I DOTYCZĄCYCH ŻYCIA PRYWATNEGO OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG PRZEDSTAWICIELI ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO ORAZ ZACHOWANIE TAJEMNICY ZAWODOWEJ

6

WZGLĘDNA SAMODZIELNOŚĆ WYKONYWANIA ZAWODU

DOKTRYNA

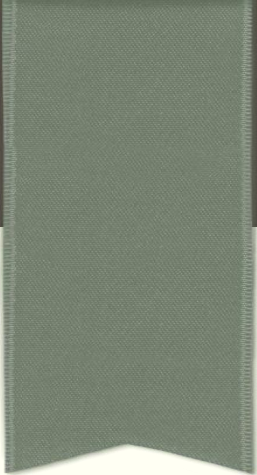
„Zaliczenie danego zawodu do kategorii zawodów zaufania publicznego determinowane jest przede wszystkim szczególnymi cechami takiego zawodu, a nie faktem, czy nastąpiło to wprost w ustawie, czy też regulacja ustawowa milczy w tej kwestii”.

ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

4

DOKTRYNA

- Poza spełnieniem kryteriów określonych w orzecznictwie trybunału konstytucyjnego, **osoby wykonujące dany zawód powinny cieszyć się zaufaniem publicznym**
- Zaufania takiego państwo nie może w żaden sposób zadekretować, zatem zwierając przepis o zaufaniu publicznym w ustawie czy tworząc samorząd zawodowy dla danej grupy zawodowej, **ustawodawca powinien brać pod uwagę jej społeczną reputację**
- To **zaufanie publiczne niezbędne do wykonywania określonych zawodów, stanowi przesłankę utworzenia dla danego zawodu samorządu zawodowego, a nie odwrotnie**

ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

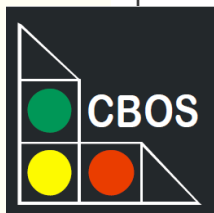
Badanie CBOS pt.:

„OPINIA SPOŁECZNA NA TEMAT ZAWODÓW ZAUFANIA PUBLICZNEGO”

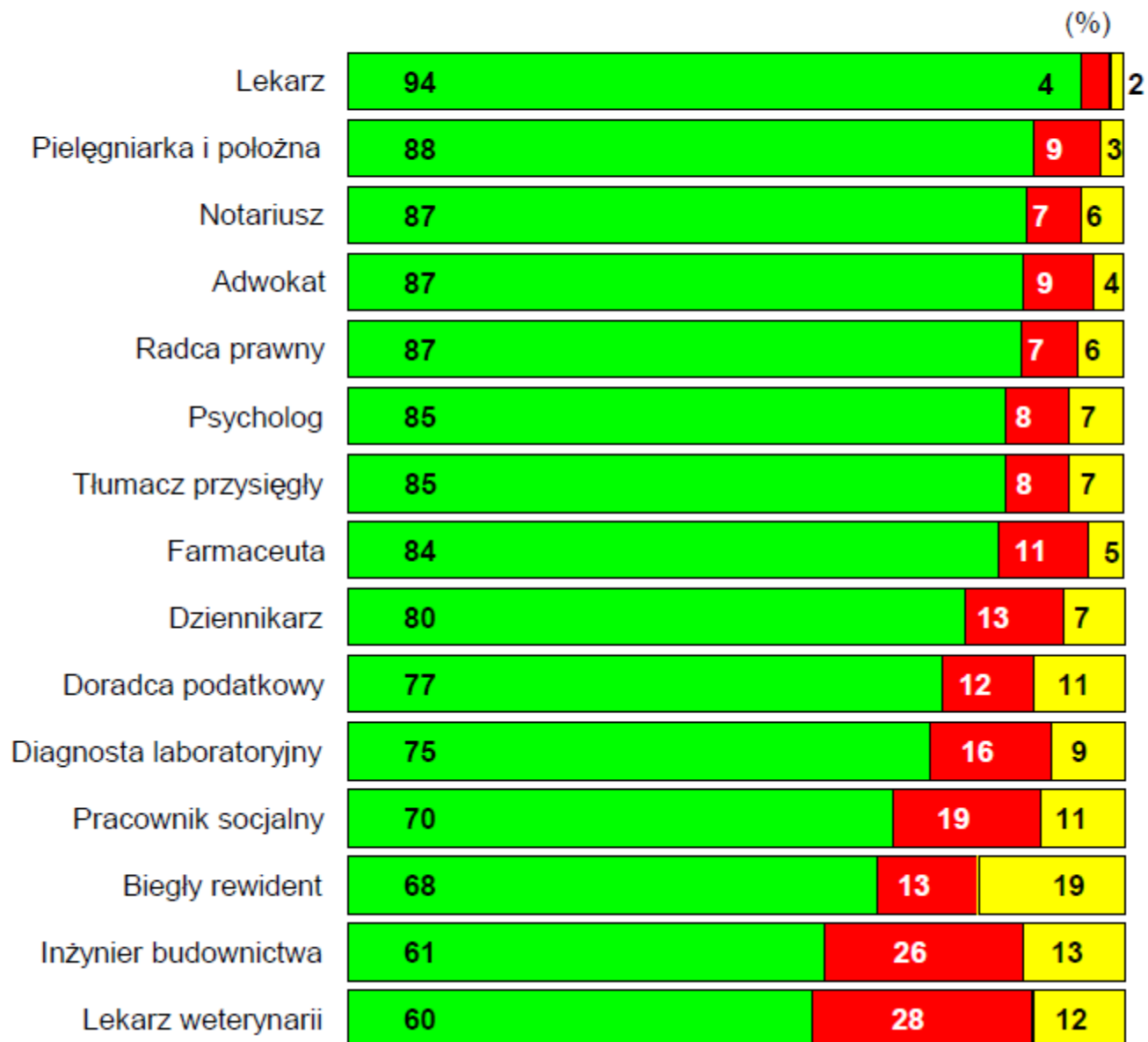
Warszawa, kwiecień 2004

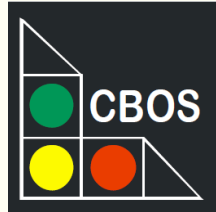
(https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2004/K_073_04.PDF)

„Pojęcie „zawód zaufania publicznego” kojarzy się Polakom przede wszystkim z zawodem wymagającym od wykonujących go osób specjalnych standardów etycznych, moralnych oraz wysokiej jakości usług. Obowiązkowa przynależność do korporacji zawodowej nie jest natomiast - w opinii publicznej - immanentną cechą tego typu zawodów.”

RYS. 2. KTÓRYM Z WYMIENIONYCH ZAWODÓW POWINIEN, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSŁUGIWAĆ STATUS ZAWODU ZAUFANIA PUBLICZNEGO, A KTÓRYM NIE?

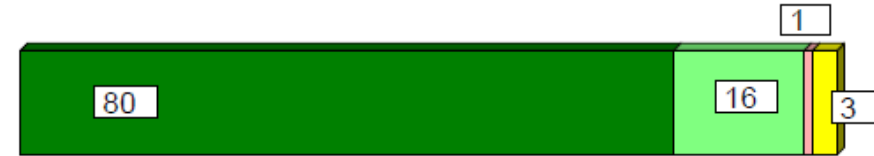
CBOS

RYS. 1. CZYM, PANA(I) ZDANIEM, POWINIEN SIĘ CHARAKTERYZOWAĆ ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO?

**CZY ABY UZNAĆ JAKIŚ ZAWÓD
ZA ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO, TO:**

(%)

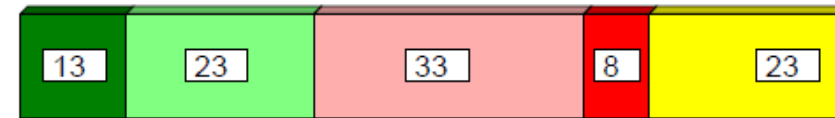
osoby wykonujące ten zawód powinny
się cechować nienaganną postawą
moralną i etyczną

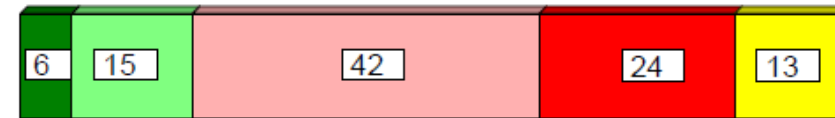
między klientem a osobą wykonującą
dany zawód powinna istnieć
szczególna więź zaufania

osoby wykonujące ten zawód powinny
obowiązkowo należeć do samorządu
zawodowego

osoby wykonujące ten zawód powinny
pochodzić z rodzin o tradycjach w tym
zawodzie

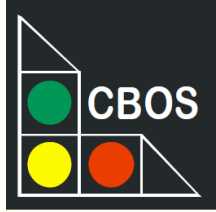
■ Zdecydowanie tak

■ Raczej tak

■ Raczej nie

■ Zdecydowanie nie

■ Trudno
powiedzieć

osoby wykonujące ten zawód powinny
obowiązywać tajemnica zawodowa

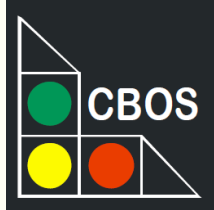
zawód ten powinien być istotny dla
ogółu społeczeństwa

osoby wykonujące ten zawód powinny
świadczyć usługi wysokiej jakości

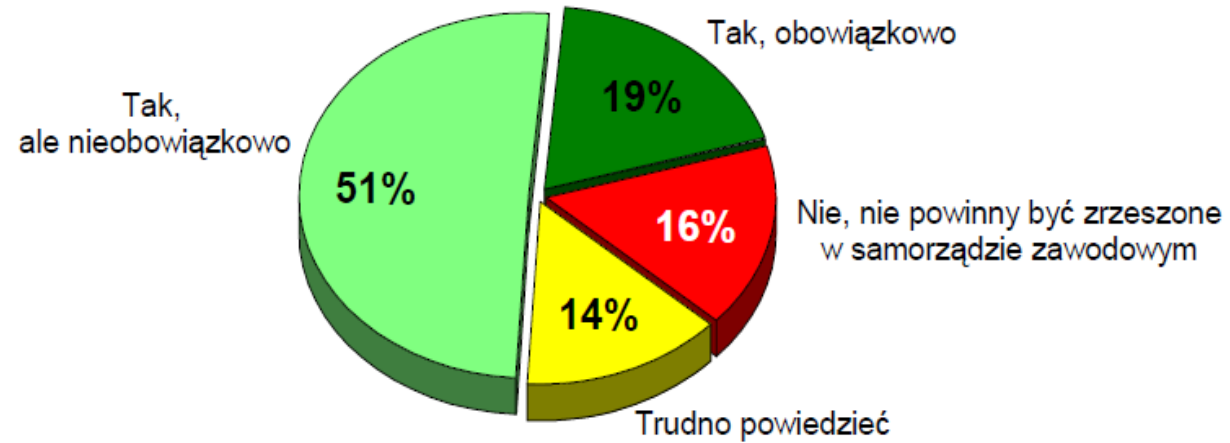

Zdecydowanie tak
  Raczej nie
  Trudno powiedzieć
 Raczej tak
  Zdecydowanie nie

RYS. 3. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE OSOBY WYKONUJĄCE ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO POWINNY CZY TEŻ NIE POWINNY BYĆ ZRZESZONE W SAMORZĄDZIE ZAWODOWYM?

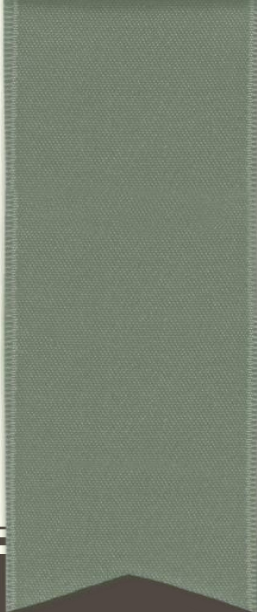
CBOS

DOKTRYNA

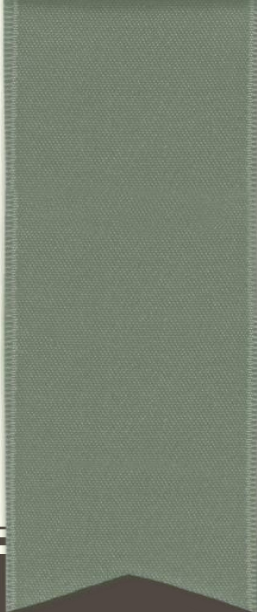
*„Kategoria zaufania publicznego odnosi się **nie tyle do samego zawodu, jego cech, ile do stanu czy też stopnia jego zorganizowania**. A to jest wielka różnica. Odnosi się ona do prezentowanego przez dane środowisko poziomu deontologicznego, do tego, czy grupa ta jest spójna, zorganizowana w sensie społecznym i tradycyjnym w sposób trwały, a więc **czy grupie osób wykonujących dany zawód można powierzyć wykonywanie w imieniu własnym funkcji władztwa publicznego**, właśnie w „granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”, jak powiada art. 17 ust. 1. To parlament, nikt inny, musi ocenić, czy ta przesłanka jest spełniona, czy można daną grupę, dane środowisko zawodowe osób wykonujących dany zawód obdarzyć zaufaniem publicznym – to jest zupełnie inne podejście – a w konsekwencji, **czy można oczekiwać, że grupa ta udźwignie taki ciężar**”.*

M. Kulesza, Pojęcie zawodu zaufania publicznego, [w:] Zawody zaufania publicznego a interes publiczny – korporacyjna reglamentacja versus wolność wykonywania zawodu, materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia Senatu RP przy współudziale Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod patronatem Marszałka Senatu RP Longina Pastusiaka, 8 kwietnia 2002 r., oprac. S. Legat, M. Lipińska, Warszawa 2002, s. 27.

PYTANIE

Czy tłumacz przysięgły
jest
zawodem zaufania publicznego?

DZIĘKUJĘ!